

ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ СТЕГОАНАЛІЗУ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ В АЛГОРИТМІ ЗНАХОДЖЕННЯ «РОЗЛАДНАННЯ»

Аналіз ряду публікацій по стеганоаналізу дозволяє зробити висновок, що за останні декілька років збільшився інтерес до використання штучних нейронних мереж для різних застосувань в цій сфері. Однак в багатьох представлених методиках практично відсутнє обґрунтування вибору типу мережі, а також розрахунок параметрів її архітектури, включаючи визначення та первинну обробку вхідних параметрів мережі. З метою виявлення області стеганографічного приховування в ході стегоаналізу передбачається використання підходу, основна ідея якого полягає в наступному. За допомогою нейронної мережі в стаціонарному режимі формується авторегресійна модель досліджуваного контейнера:

$$\tilde{y}_t = \sum_{i=1}^{\delta} W_i y_{t-i} + A + \eta_t, \quad (1)$$

де $t = \delta, \delta+1, \dots, N$; W_i – матриці, складені з ваг НМ, що забезпечують проходження вхідних впливів y_{t-i} на вихід; A – вектор зміщень нейронів мережі; η_t – вектор помилки передбачення значень y_t на виході нейронної мережі. В даному випадку відбувається векторне передбачення відліків сигналу, що містяться в черговому блоці, коли на вхід мережі подається вектор. Очевидно, що вбудовування в елементи контейнера додаткової інформації призводить до зміни статистичних характеристик файлу-носія, тобто до виникнення ефекту «розладнання» стосовно АР-моделі контейнера, отриманої в стаціонарному режимі. Для реєстрації розладнання використовується алгоритм кумулятивних сум на виході НМ, що фіксує структуру і параметри вихідної моделі, з використанням вирішального правила:

$$\left. \frac{\partial \ln \omega(u_t / \theta)}{\partial \ln \theta} \right|_{\theta=\theta_0} = \frac{u_t - m_u \xi}{\sigma_u}, \quad g_t = \left[g_{t-1} + \frac{u_t - m_u \xi}{\sigma_u} \right]^+, \quad (2)$$

$$t_\alpha = \inf\{t : g_t \geq h\}; \quad g_0 = 0; \quad \tilde{t}_0 = t_\alpha - n_\alpha + 1,$$

де g_t – кумулятивна сума на кроці t ; h – поріг прийняття рішення про виникнення розладнання; t_α – момент подачі повідомлення про розладнання; n_α – кількість кроків, виконаних від моменту останнього обнулення кумулятивної суми g_t до моменту прийняття рішення; m_u та σ_u – математичне сподівання та середньоквадратичне відхилення стегочутливого параметру для незавантаженого стегоконтейнера; u_t – значення стегочутливого параметру, отримане на виході НМ на кроці t ; $0 < \xi < 1,2$ – коефіцієнт чутливості до помилкових тривог.

На основі якісного аналізу типів нейронних мереж для дослідження було обрано наступні: одношаровий перцептрон з пороговою функцією активації, багатошаровий перцептрон з сигмоїдальною функцією активації та 2-3 прихованими шарами, мережа з радіальними базисними функціями. Загальна схема описаного підходу зображена на рис. 1:

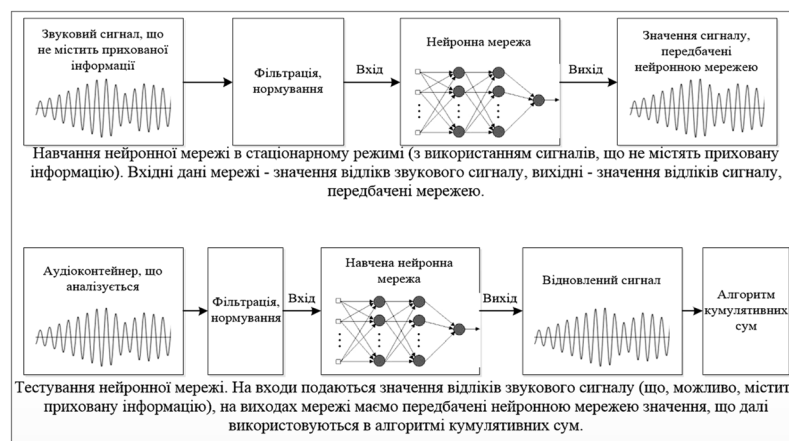

Рис. 1. Схема нейромережевого алгоритму виявлення стеганографічно прихованої інформації

Розроблено програмне забезпечення, що дозволяє проводити експериментальні дослідження з різними варіантами архітектури нейронних мереж, візуалізувати вхідні та результати нейромережевого моделювання та діагностики.